

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Anu Viltrop
MTÜ Eesti Muuseumiühing
anu@muuseum.ee

Teie 10.09.2026 /

Meie 18.09.2026 nr 5.1-1/21914-2

Vastus järelpärimisele

Lugupeetud Anu Viltrop

Palute Sotsiaalkindlustusameti (SKA) selgitust, kuidas kohaldub lastekaitseseaduse §st 20 tulenev lastega töötamise piirangu kontrollimise kohustus muuseumi töötajatele. Soovite võimalusel saada muuseumidele rakendatavat praktilist juhist, milliste ametikohtade ja töövormide puhul tuleb taustakontroll kindlasti teha.

Vastuseks selgitame, et lapsega töötav isik on inimene, kes oma töö või tegevuse tõttu puutub lapsega vahetult ja püsivalt kokku – suhtleb lapsega, juhendab, õpetab, kasvatab, hooldab, nõustab, tegeleb lapsega teenuse osutamisel vms. Oluline ei ole seega ainult ametinimetus, vaid see, kas inimene puutub lapsega oma rolli tõttu vahetult kokku.

Rõhutame seejuures, et tööandja, teenuse korraldaja või muu lapsega töötamist võimaldava isiku kohustus on endal sisuliselt hinnata, kas isikul on tema tööülesannete või tegevuse iseloomu tõttu vajalik otsene ja vahetu kokkupuude lastega, ehk kas tegemist on lapsega töötava isikuga või mitte.

Teie täpsustavatele küsimustele vastame nende esitamise järjekorras:

1. Kas muuseum peab kontrollima karistusregistrist kõigi nende töötajate tausta, kes viivad läbi laste- ja kooligruppidele mõeldud programme?

Tööandja vastutus on hinnata, kas laste – ja kooligruppide programmide läbiviimine on sisuliselt lastega töötamine.

2. Kas kontrollikohustus kehtib ka siis, kui lastega tegelemine moodustab üksnes osa töötaja ülesannetest või toimub ebaregulaarselt?

Kontrollikohustus kehtib ka siis, kui lastega tegelemine moodustab üksnes osa töötaja ülesannetest või toimub ebaregulaarselt.

3. Kuidas eristada lastega vahetult töötavat inimest tavapärasest teenindajast, kes puutub oma töös teiste külastajate seas kokku ka lastega?

Lastega töötavaks ei loeta isikut, kes oma töö käigus üksnes teenindab avalikkust, sh lapsi, kuid tema töö ei ole suunatud lastega tegelemisele (ei ole regulaarset juhendamist, kasvatamist, nõustamist, hooldamist vms). Näiteks müüja, ühistranspordi bussijuht, klienditeenindaja.

4. Kas kontrollida tuleb ka muuseumi käsundus- või töövõtulepingu alusel tegutsevaid giide, koolitajaid, praktikante ja vabatahtlikke?

Muuseumi käsundus- või töövõtulepingu alusel tegutsevaid giide, koolitajaid, praktikante ja vabatahtlikke tuleb piirangute osas kontrollida, kui tööandja hinnangul on nad lastega töötavad isikud.

5. Kas nende töötajate tausta tuleb kontrollida vähemalt kord aastas ka juhul, kui nad ei tööta lasteasutuses, vaid muuseumis?

Kui tegemist on lastega töötava inimesega, tuleb piirangute puudumist kontrollida vähemalt kord aastas ka mitte ainult lastele mõeldud asutustes: näiteks haigla sotsiaaltöötaja, noorsootööasutuse, noortelaagri töötaja või muuseumi töötaja puhul.

6. Kas muuseumil on õigus teha selliseid päringuid tasuta ning millisel õiguslikul alusel ja tegevusvaldkonna nimetuse all tuleks päring esitada?

Muuseumil kui juriidilisel isikul on õigus teha tasuta lastega töötamise piirangu päringuid nende isikute kohta, kelle puhul on tegemist LasteKS § 20 tähenduses lapsega töötava isikuga. Muuseum ei pea seejuures olema lasteasutus.

Õiguslik alus on Lastekaitseaduse § 20 – lapsega töötava isikuna töötamise piirangute kontroll.

Kui päring puudutab näiteks muuseumipedagoogi või töötajat, kes viib läbi laste haridusprogramme, võib tegevusvaldkonna märkida teemast tulenevalt.

7. Kuidas peab tööandja kontrolli tegemise dokumenteerima ning kas töötajalt on päringu tegemiseks vaja eraldi nõusolekut.

Piirangute puudumist tõendav dokument tuleb säilitada taasesitamist võimaldavas vormis, töötajalt eraldi nõusolekut päringu tegemiseks küsima ei pea, kuna kontrollikohustus tuleneb seadusest.

Juhime siinjuures tähelepanu, et [Karistusregistri seaduse](#) § 16 lõike 1 kohaselt on keelatud isikult endalt nõuda tema kohta registris või registri arhiivis hoitavaid andmeid.

Täname Teid pöördumise eest ja loodame, et selgitustest oli abi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Aasa Harjak
juhtivspetsialist (järelevalve)

Aasa Harjak
53617426, aasa.harjak@sotsiaalkindlustusamet.ee